

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Bases para a interpretación do coñecemento científico	Código	661G01008	
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Pita Fernandez, Salvador	Correo electrónico	salvador.pita@udc.es	
Profesorado	Pita Fernandez, Salvador Raña Lama, Camilo Daniel	Correo electrónico	salvador.pita@udc.es camilo.lama@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O propósito é capacitar ao estudante para comprender a metodoloxía e a interpretación do coñecemento científico nas ciencias da saúde			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A18	Comprender a metodoloxía de investigación cualitativa en saúde.
A19	Comprender a metodoloxía de investigación cuantitativa en saúde.
A20	Comprender os métodos estatísticos frecuentes en estudos do área de ciencias da saúde.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B21	Implicación na calidade e busca/procura da excelencia.
B23	Habilidade para traballar nun contexto internacional.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C11	CB3.- Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C13	CB5.- Que os estudantes desenvolveran aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores con un alto grao de autonomía

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
1.- Identificar e describir os principais fundamentos teóricos da investigación cualitativa	A18	B1 B3	C6 C7 C8
2.- Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cualitativa	A18	B1 B3 B21 B23	C6 C7 C8 C11

3.- Describir os métodos e as técnicas para a obtención e a análise de datos cualitativos	A18	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
4.- Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cuantitativa	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
5.- Describir e utilizar os métodos estadísticos frecuentes en estudos da área de ciencias da saúde	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C7 C8 C11 C13
6.- Comprender os elementos necesarios para a execución dun estudio clínico-epidemiolóxico	A19 A20	B1 B3 B8 B11 B21 B23	C6 C8 C11 C13

Contidos	
Temas	Subtemas
METODOLOXÍA DE INVESTIGACIÓN CUALITATIVA	
TEMA I: Fundamentos da investigación cualitativa. Características. Deseño cualitativo. Pregunta de investigación.	1.1. Investigación cualitativa en enfermaría. 1.2. Fontes de coñecemento e investigación científica. 1.3. Paradigmas da investigación en ciencias da saúde e fundamentos da investigación cualitativa. 1.4. Deseño cualitativo: Da delimitación do tema de investigación á pregunta de investigación. 1.5. O proceso de revisión bibliográfica na investigación cualitativa.
Tema II: Práctica da investigación cualitativa: colleita de datos.	2.1. Principais Técnicas: 2.1.1. A observación. 2.1.2. Técnicas conversacionais: 2.1.2.1. Entrevista en profundidade e entrevista semiestructurada. 2.1.1.2. Grupos de discusión. 2.2. Principais Métodos: 2.1.1. Fenomenolóxico. 2.1.2. Teoría fundamentada. 2.1.3. Etnográfico. 2.1.4. Estudos de caso. 2.1.5. Historias de vida. 2.1.6. De consenso. 2.3. Rol do investigador. 2.4. Participantes. A mostraxe. 2.4. A triangulación.

<p>Tema III: Práctica da investigación cualitativa: análise de datos.</p>	<p>3.1. Análise cualitativa. 3.2. O rigor na investigación. 3.2. Presentación do informe final. 3.4. Da lectura crítica á evidencia científica. A metasíntese. 3.5. A ética na investigación cualitativa. 3.6. Liñas de investigación.</p>
<p>METODOLOXÍA DE INVESTIGACIÓN CUANTITATIVA.</p>	<p>Tema IV. XUSTIFICACION DO ESTUDIO 1. Pertinencia dun estudo 2. Viabilidade dun estudo TEMA V. ELEMENTOS NECESARIOS NO DISEÑO DUN ESTUDO 1. Introducción (antecedentes Estado actual dO tema) 2. Xustificación do estudo 3. Obxectivos 4. Material e métodos 4.1.- ámbito do estudo 4.2.- periodo do estudo 4.3.- tipo de estudo 4.4.- estratexia de búsqueda bibliográfica 4.5.- criterios de inclusión 4.6.- criterios de exclusión 4.7.- medicións 4.8.- Xustificación do tamaño muestral 4.9.- análise estatístico 4.10.- aspectos ético-legais 4.11.- limitacións do estudio 5. Cronograma e plano de traballo 6. Experiencia do equipo investigador 7. Plano de difusión de resultados 8. Memoria económica 9. Bibliografía TEMA VI. DISEÑO DUN ESTUDO 1. Tipos de estudos clínico epidemiolóxicos 2. Estudos para a validación de probas 3. Estratexias de muestreo 4. Cuantificación del risco e medidas de efecto 5. Aspectos ético legais a considerar antes da realización de un estudo clínico-epidemiolóxico</p>

TEMA VII. BIOESTADÍSTICA	<p>TEMA VII. ANALISE ESTADISTICO DO ESTUDO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de estatística. Variables 2. Tabulación e representación gráfica das variables 3. Análise descritivo dos datos 4. Cálculo de probabilidades 5. A distribución normal. Características E aplicaciónes 6. Introducción á estatística inferencial 7. Significación estatística 8. Cálculo do tamaño muestral 9. Mostreo 10. Correlación entre variables 11. Estatístico Chi- cuadrado 12. Regresión lineal 13. Introducción ao análise multivariante 14. Análise da supervivencia 15. Presentación de resultados e a súa interpretación <p>TEMA VIII. INTERPRETACION DE RESULTADOS VALIDEZ DOS ESTUDIOS CLINICO EPIDEMIOLOGICOS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A decisión clínica. Significación estatística e relevancia clínica 2. Validez e precisión dos estudos epidemiolóxicos 3. Inferencia causal 4. Metanálise
--------------------------	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 B23 C6 C7 C8 C11 C13	11	22	33
Presentación oral	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 C11	1	3	4
Sesión maxistral	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 C8 C11 C13	20	24	44
Solución de problemas	A18 A19 A20 B8 C7 C11 C13	20	27	47
Lecturas	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 B23 C6 C8 C11 C13	0	20	20
Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	2	0	2
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	"Metodoloxía Cualitativa": Os estudantes en grupo ou individualmente realizarán actividades relacionadas cos contidos, dende a proposta dunha pregunta, á lectura crítica dun informe final e á realización dunha proposta de investigación cualitativa.

Presentación oral	"Metodoloxía Cualitativa"; O traballo elaborado individualmente ou en grupo presentarase na aula.
Sesión maxistral	"Metodoloxía Cualitativa"; Os contidos básicos da materia así como os recursos para a elaboración dos traballos serán impartidos mediante sesión maxistral.
Solución de problemas	De cada tema explicado realizaranse exercicios prácticos que o alumno debe presentar, na súa totalidade
Lecturas	O material docente de resto da materia atópese na web http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp
Proba mixta	40 preguntas de resposta múltiple e exercicios de cálculo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada relacionada ca aprendizaxe colaborativa ten como finalidade orientar os estudantes na realización do traballo. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 B23 C6 C7 C8 C11 C13	"Metodoloxía Cualitativa"; O resultado das actividades realizadas en grupo ou individualmente (incluída a proposta de investigación cualitativa) será entregado previamente á súa exposición na aula.	25
Presentación oral	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 C11	"Metodoloxía Cualitativa"; A presentación oral dos traballos realizarase cos medios audiovisuais dispoñibles na aula. En todo caso a nota total de "Metodoloxía Cualitativa" representará 30 % do total da materia "Bases para a interpretación do coñecemento".	5
Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	40 preguntas de resposta corta ó múltiple e resolución de problemas do material explicado	60
Solución de problemas	A18 A19 A20 B8 C7 C11 C13	Avaliación dos exercicios prácticos	10

Observacións avaliación

<p>Para superar a materia será necesario ter superado a parte de cada profesor de xeito independente.</p> <p>Por limitacións da plataforma, o contido deste apartado é orientativo. Nos primeiros días de clase cada profesor comentará como se realizará a avaliación da súa parte.</p> <p>Os criterios de avaliación para a 2ª oportunidade (xullo) dictaráanse de forma individualizada tendo en conta os resultados parciais da avaliación do alumno ao longo do cuadrimestre.</p> <p>Adianto de oportunidade e estudantes con matrícula parcial deben entregar os exercicios de ambos profesores no tempo e forma que se lles solicita.</p>
--

Fontes de información

<p>Bibliografía básica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Strauss A, Corbin J (2002). Bases de la investigación cualitativa. Medellín: Editorial Universidad de Antioquia - Callejo J (2001). El grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación. Barcelona: Ariel - Fortín MF (1999). El proceso de investigación: de la concepción a la realización. Madrid: Mc Graw-Hill/Interamericana - Vázquez Navarrete ML (2006). Introducción a las técnicas cualitativas de investigación aplicadas en salud. Barcelona: Universidad Autónoma de Barcelona - Taylor S, Bogdan R (1996). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona: Paidós - Polit D, Hungler B (2000). Investigación científica en ciencias de la salud. México: Mc Graw-Hill/Interamericana - Mercado FJ, Gastaldo D, Calderón C (2002). Investigación cualitativa en salud en Iberoamérica. Métodos, análisis, ética. Guadalajara (México): Universidad de Guadalajara - Burns N, Grove S (2004). Investigación en enfermería. Madrid: Elsevier - Cabrero J, Richart M (2001). Investigar en enfermería. Alicante: Publicaciones de la Universidad de Alicante - Rodríguez Gómez G, Gil Flores J, García Jiménez E (1996). Metodología de la investigación cualitativa. Granada: Aljibe - LoBiondo-Wood G, Haber J (2006). Nursing Research. Methods and Critical Appraisal for Evidence-Based Practice. St. Louis: Mosby ? Elsevier - Mercado FJ, Gastaldo D, Calderón C (2002). Paradigmas y diseños de la investigación cualitativa en salud. Una antología iberoamericana. Guadalajara (México): Universidad de Guadalajara - Holloway I, Wheeler S (2010). Qualitative research in nursing and healthcare. Oxford: Wiley-Blackwell <p>Â A materia da parte correspondente a docencia do profesor Salvdor Pita, atopase na web http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp A materia da parte correspondente a docencia do profesor Salvdor Pita, atopase na web http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	<p>Â La materia de la parte correspondiente a la docencia impartida por el profesor Salvador Pita se encuentra en http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp La materia de la parte correspondiente a la docencia impartida por el profesor Salvador Pita se encuentra en http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/661G01004

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías